

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obdo/46/2013
Identifikačné číslo spisu:	1309200560
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1309200560.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Železnice Slovenskej republiky, Bratislava Klemensova 8, 813 61 Bratislava, IČO: 31 364 501, proti žalovanému: TYREX, s. r. o., Staviteľská 7, 831 04 Bratislava, IČO: 00 604 461, zast. JUDr. Peter Arendacký, A.K, Čapkova 2, 811 04 Bratislava, o zaplatenie 79 555,-- Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 26 Cb/79/2010, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Cob/221/2012-211 zo dňa 30. apríla 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava III rozsudkom č. k. 26 Cb/79/2010-186 zo dňa 19. 03. 2012 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 17 135,38 Eur s príslušenstvom a trovy konania v sume 5 528,93 Eur. Vo zvyšku žalobu zamietol.

V odôvodnení uviedol, že medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že v období od 06. 02. 2007 do 30. 07. 2008 žalovaný bez právneho titulu užíval pozemkovú plochu nachádzajúcu sa v katastrálnom území G. v správe žalobcu. Spornou otázkou bol rozsah využívania pozemkovej plochy a základ ceny pre výpočet bezdôvodného obohatenia. S poukazom na znenie ust. §§ 451 a 458 Občianskeho zákonníka (ďalej OZ) a po vykonanom dokazovaní mal súd prvého stupňa za preukázané, že žalovaný mal v užívaní pozemky žalobcu, a to v rozsahu 5 356 m², čo zodpovedá rozsahu užívania predchádzajúcou spoločnosťou Stavivá, a. s., čo doložil aj znaleckým posudkom Ing. Oldřicha Jarabiša, pričom žalobca sa domáhal zaviazat' žalovaného na zaplatenie bezdôvodného obohatenia, pretože pozemky žalobcu ako správcu majetku štátu žalovaný užíval, pričom medzi účastníkmi nedošlo k uzavretiu zmluvy o prenájme pozemkov, teda ich užíval bez právneho titulu. Nebytové priestory žalovaný vypratal dňa 30. 07. 2008. Súd prvého stupňa pri stanovení výmery pozemkov užívaných žalovaným vychádzal z výmery uvedenej v nájomnej zmluve medzi žalobcom a spoločnosťou Stavivá, ktorá bola v rozsahu 5 356 m², nie iba z možnosti užívať až 6 314 m², ako to tvrdil žalobca. Tiež sa nestotožnil s názorom žalobcu, že cena určená podľa internej smernice je obvyklá, ale vychádzal z vyjadrení realitných kancelárií a VZN mesta Nitra. Mal teda za to, že za obdobie od 06. 02. 2007 do 30. 07. 2008, pri výmere 5 356 m² v

katastrálnom území G., za x 2,16 eur/m2/rok prislúcha žalobcovi suma 17 135,38 Eur, na ktorú sumu aj žalovaného zaviazal a vo zvyšku žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O. s. p., podľa pomeru úspechu účastníkov konania.

Proti rozsudku v zamietajúcej časti vo veci samej podal odvolanie žalobca a žalovaný v časti priznaných trov konania.

Odvolací súd preskúmal rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 1 O. s. p. s verejným vyhlásením rozsudku podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu smerujúce čo do zamietajúcej časti rozsudku súdu prvého stupňa nie je dôvodné a odvolanie žalovaného čo do trov konania považoval za dôvodné .

V odôvodnení uviedol, že pokiaľ sa týka námietok uvedených v odvolaní žalobcom, týkajúcich sa nesprávneho určenia výmery, ktorú žalovaný za žalované obdobie užíval bez právneho dôvodu, odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvého, ktorý sa priklonil k predchádzajúcemu obdobiu, keď pozemky užívala spoločnosť Stavivá, a. s., kde bola stanovená zhodná výmera, ako ustálil aj súd prvého stupňa a ako to tvrdil aj žalovaný. Žalobca hodnoverným spôsobom nepreukázal užívanie pozemkov zo strany žalovaného vo výmere 6 314 m². Rokovania o uzavretí nájomnej zmluvy, ku ktorej však medzi sporovými stranami nedošlo, nemajú za následok preukázanie skutočnej výmery pozemkov užívaných žalovaným v rozhodnom období, ako to nesprávne vyvodzuje žalobca. Čo sa týka námietky žalobcu ohľadne výšky bezdôvodného obohatenia, odvolací súd sa aj v tomto smere stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, keď tento určil výšku bezdôvodného obohatenia v súlade so znaleckým posudkom. Ďalej zdôraznil, že znalec je autorizovaná osoba, zapísaná v zozname znalcov, ktorý nesie aj osobnú zodpovednosť za správnosť záverov vypracovaného znaleckého posudku. Okrem toho súd poukázal aj na stanoviská realitných kancelárií, a VZN mesta Nitra. Navyše žalobca ani v tomto smere nepredložil relevantný dôkaz, ktorý by ním požadovanú výšku bezdôvodného obohatenia podporil a vychádzal len zo svojej internej smernice. Preto dôvody uvedené v odvolaní žalobcom odvolací súd považoval za irelevantné. Vzhľadom k uvedenému, odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa čo do jeho zamietajúcej časti podľa § 219 ods. 1, 2, O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

Odvolanie žalovaného, týkajúceho sa nepriznania časti uplatnených trov konania, odvolací súd považoval za dôvodné a v tejto časti rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej nadobudol právoplatnosť dňa 21. 05. 2013.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca s poukazom na ustanovenie § 237 písm. f/ O. s. p. Je toho názoru, že postupom súdu sa mu odňala možnosť konať pred súdom, najmä tým, že Okresný súd Bratislava III porušil ustanovenie § 209a ods. 1 O. s. p. tým, že mu nedoručil odvolanie žalovaného proti uzneseniu zo dňa 11. 07. 2011, ktorým súd nariadil vykonanie znaleckého dokazovania, čím sa mu odňalo jeho právo vyjadriť sa k odvolaniu žalovaného. Okresný súd Bratislava III porušil ustanovenie § 343 ods. 4 tretia veta O. s. p. tým, že opätovne nerozhodol o znaleckom dokazovaní sudca Okresného súdu Bratislava III. Ďalej Okresný súd porušil ustanovenie § 209a ods. 1 O. s. p., tým že mu nedoručil odvolanie žalovaného proti rozsudku zo dňa 19. 03. 2012, ktorým súd rozhodol vo veci samej, čím sa žalobcovi odňalo jeho právo vyjadriť sa k odvolaniu žalovaného opätovne. Krajský súd v Bratislave porušil ustanovenie § 211 ods. 1 tretia veta O. s. p. , keď tieto vady konania neodstránil.

Ďalším dôvodom dovolania je dôvod v súlade s ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., a to tým, že konanie bolo postihnuté aj inou vadou, a to takou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Jedná sa o neúplné zistenie skutkového stavu, nezobratie do úvahy žalobcom predložených relevantných dôkazov, ohľadom spornej otázky rozsahu využívanej pozemkovej plochy. Súd sa priklonil len k tvrdeniu žalovaného bez toho, aby sa priklonil k dôkazom predloženým žalobcom, z ktorých jednoznačne vyplývalo, že žalovaný výmeru užívanej pozemkovej plochy nerozporoval, čo je zrejmé z korešpondencie žalovaného, adresovanej žalobcovi. Pri určení výšky ceny obvyklého nájomného v danom mieste a čase za užívané rozhodné obdobie súd vychádzal zo znaleckého posudku č. 42/2011,

ktorý si dal vypracovať žalovaný (podľa svojich požiadaviek), a ktorý dokonca v rámci prvostupňového konania nebol súdom ani pripustený ako dôkaz. Žalobca v konaní žiadal, aby dal súd vyhotoviť znalecký posudok, v ktorom by bola použitá „metóda porovnávacia“, keďže táto metóda by umožnila korektnejšie ustáliť výšku nájmu tak, aby zodpovedala obvyklej výške nájmu v danom mieste a čase. Súd návrhu žalobcu vyhovel a rozhodol uznesením. Rozhodnutie o zrušení tohto uznesenia rovnako ako odvolanie žalovaného voči tomuto uzneseniu žalobcovi nebolo nikdy doručené, aj napriek skutočnosti, že žalobca uhradil trovy konania spojené so znaleckým dokazovaním. S vykonanou úhradou týchto trov sa súd doposiaľ nijako nevysporiadal. Ďalej sa prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí opiera aj na to, že predmetné pozemky boli pred posudzovaným obdobím v užívaní spoločnosti Stavivá, a. s., ktorá ich užívala na základe nájomnej zmluvy so žalobcom za 60,-- SK/m2/rok bez DPH. Uvedené podloženie rozhodnutia prvostupňového súdu považuje dovolateľ za irelevantné, nakoľko výška nájomného bola predmetom dohody medzi zmluvnými stranami a táto dohoda o cene automaticky neznamená, že zodpovedá obvyklej výške nájmu v danom mieste a čase.

Základné právo na súdnu ochranu je garantované Ústavou SR článok 46 ods. 1, 48 ods. 2, a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom. Preto navrhuje napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na nové prejednanie a rozhodnutie a po riadnom zistení skutkového stavu veci vyhovel žalobe.

K podanému dovolaniu sa vyjadril žalovaný a navrhol dovolanie odmietnuť ako nedôvodné a zároveň žiada, aby mu boli priznané trovy dovolacieho konania vo výške 1 329, 26 Eur.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) najskôr skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa. Dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, preto je potrebné ho podľa § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. odmietnuť.

Podľa § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p., ustanovenia § 218 ods. 1, § 224 ods. 1, § 225 a § 226 platia pre konanie na dovolacom súde obdobne.

Podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p., odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

Z príslušných ustanovení O. s. p. je zrejmé, že dovolaním ako jedným z mimoriadnych opravných prostriedkov nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu, ale možno ním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávannej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. Vyplyvajúc z obsahu jeho výroku, tento napadnutý prvostupňový rozsudok vo veci samej potvrdil a časti priznaných trov konania rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Podľa § 238 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v procesnej forme rozsudku, je prípustné, ak je ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O. s. p.) alebo rozsudok odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu, vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.), alebo rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

Dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu znaky vyššie uvedených rozhodnutí nemá. V prejednávanej veci odvolací súd síce potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava III ako súdu prvého stupňa vo veci samej, vo výrokovej časti však prípustnosť dovolania nevyslovil. Rovnako nejde o potvrdenie takého rozsudku prvostupňového súdu, ktorým by súd prvého stupňa vo svojom výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p., vzhľadom na ktorú skutočnosť je nepochybné, že dovolanie žalobcu v zmysle ustanovení § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. prípustné nie je.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu, uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník konania namietala alebo nie), neobmedzil sa len na skúmanie prípustnosti dovolania, smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd, vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia, majúcich za následok tzv. zmätočnosť rozhodnutia. Ak je totiž konanie postihnuté niektorou z väd, vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O. s. p. vylúčené.

Dovolateľ vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a písm. g/ O. s. p. nenamietal a v dovolacom konaní vady tejto povahy ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z uvedených ustanovení vyvodit' nemožno.

S prihliadnutím na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zamerail na otázku opodstatnenosti tvrdenia žalobcu, že mu postupom súdu bola odňatá možnosť pred ním konať, čo zakladá dovolací dôvod podľa § 237 písm. f/ O. s. p.

Pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“ zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení nedefinuje ani nešpecifikuje. Pod odňatím možnosti konať pred súdom je preto potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Citované ustanovenie odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvisu s faktickou činnosťou súdu a nie s jeho právnym hodnotením veci, vysloveným v napadnutom rozhodnutí. Z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. nie je rozhodujúce, či účastník konania konal pred súdom osobne alebo prostredníctvom zástupcu, ale len to, či bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu ukrátený na svojich procesných právach.

Dovolateľ tvrdí, že Okresný súd Bratislava III mu nedoručil odvolanie žalovaného, smerujúce proti uzneseniu zo dňa 11. 07. 2011, čím mu nebolo umožnené vyjadriť sa k podanému opravnému prostriedku. Z obsahu spisu vyplýva, že uvedeným uznesením (č. l. 163) súd nariadil znalecké dokazovanie. Jedná sa o uznesenie, ktorým sa upravuje vedenie konania a v zmysle § 202 ods. 3 písm. a/ O. s. p. voči tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie. Proti tomuto uzneseniu žalovaný ani nepodal odvolanie, len sa písomne vyjadril prípisom zo dňa 26. 07. 2011 k nariadenému znaleckému dokazovaniu (č. l. 168). Prvostupňový súd na pojednávaní, konanom dňa 19. 03. 2012, predmetné uznesenie zrušil ako neopodstatnené, o čom mal dovolateľ vedomosť, keďže bol osobne prítomný na pojednávaní a súd uznesenie vyhlásil a odôvodnil (č. l. 182). Žalobca na výzvu súdu nenavrhol žiadne doplnenie dokazovania, a preto súd uznesením vyhlásil dokazovanie za ukončené (§ 120 ods. 4 O. s. p.). Súď nekonal na ujmu žalobcu ako účastníka konania, pretože zákon v záujme hospodárenia vedenia konania umožňuje súdu aj bez podania odvolania predmetné uznesenie nariadené podľa § 127 ods. 1 O. s. p. zmeniť, resp. zrušiť. Uvedeným postupom súdu nebola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Taktiež námietka dovolateľa, týkajúca sa porušenia ustanovenia § 343 ods. 4 O. s. p., je irelevantná,

ustanovenia §§ 321 až 351 O. s. p. boli zrušené prípisom č. 341/2005 Z. z. s účinnosťou od 01. 09. 2005.

Aj keď prvostupňový súd nepostupoval podľa § 209a ods. 1 O. s. p., resp. odvolací súd v súlade s § 211 ods. 1 O. s. p. a nezaslal podané odvolanie žalovaného proti rozsudku zo dňa 19. 03. 2012 žalobcovi na vyjadrenie, nezakladá to dovolací dôvod podľa § 237 písm. f/ O. s. p. V spornom prípade žalovaný podal odvolanie, ktoré však smerovalo len voči trovám konania a nie vo veci samej. Odvolací súd v časti trov konania rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. To znamená, že v tejto časti rozsudok nenadobudol právoplatnosť. Nakoľko rozhodnutie o trovách konania pred súdom prvého stupňa bolo zrušené, súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o trovách konania rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.). To znamená, že žalobca má právo a možnosť vyjadriť sa k námietkam žalovaného ohľadne opodstatnenosti trov konania, resp. po opätovnom prejednaní a rozhodnutí o trovách konania súdom prvého stupňa, v prípade neúspešnosti podať opravný prostriedok podľa § 204 ods. 1 O. s. p.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, dovolací súd naň síce prihliada z úradnej povinnosti, avšak samotná existencia tzv. inej vady konania na založenie prípustnosti dovolania nepostačuje. Spôsobilým dovolacím dôvodom je len vtedy, ak sú splnené podmienky prípustnosti dovolania vymedzené v ustanovení § 238 O. s. p.

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, keďže v danom prípade dovolanie žalobcu proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je podľa § 238 O. s. p. prípustné a vada uvedená v § 237 písm. f/ O. s. p. (ani žiadna iná procesná vada v zmysle citovaného ustanovenia) zistená nebola, Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p., ako neprípustné odmietol.

So zreteľom na odmietnutie dovolania, nezaoberal sa dovolací súd otázkou vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

O trovách dovolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa, keďže v časti trov konania odvolací súd, zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec vrátil na nové prejednanie a bude rozhodnuté samostatným uznesením (§ 243b ods. 5 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.